

**PRAVNA PRIRODA NACIONALNIH OLIMPIJSKIH
KOMITETA –
UPOREDNOPRAVNA ANALIZA**

Apstrakt

Rad se bavi pitanjem pravne prirode nacionalnih olimpijskih komiteta. Međunarodni olimpijski komitet i nacionalni olimpijski komiteti zauzimaju bitno mesto u strukturi sportskog prava. Odluke nacionalnih olimpijskih komiteta i poslovi koje obavljaju, zahtevaju razumevanje njihovog statusa i pozicije u pravnim sistemima, posebno imajući u vidu tendenciju razvoja profesionalnog sporta. Rad je istražio regulativu Olimpijske povelje u vezi sa nacionalnim olimpijskim komitetima. Uporednopravnom analizom su obuhvaćeni pravni akti koji regulišu status i funkcionisanje nacionalnih olimpijskih komiteta. Analizirane su odredbe olimpijskih komiteta određenih evropskih zemalja (Hrvatska, Crna Gora, Bivša Jugoslovenska Republika Makedonija, Francuska, Švajcarska, Nemačka i Španija). Dodatno su analizirane pravne odredbe Zakona o sportu Republike Srbije i Statuta Olimpijskog komiteta Srbije. Pomoću dobijenih rezultata izveden je zaključak o pravnoj prirodi nacionalnih olimpijskih komiteta. Dobijeni rezultati su analizirani iz perspektive sportskog i upravnog prava.

Ključne reči: *sportsko pravo, Međunarodni olimpijski komitet, Olimpijska povelja nacionalni olimpijski komiteti.*

1. Uvod

Danas se profesionalni sport ne može zamisliti bez postojanja Olimpijskih igara. Olimpijske igre predstavljaju najmasovnije i najznačajnije sportsko takmičenje na svetu. Održavaju se redovno, po olimpijskim ciklusima (na svake četiri godine), sve pod pokroviteljstvom jedine međunarodne organizacije koja je ovlašćena da ih organizuje,

---

¹ Spoljni saradnik, Institut za uporedno pravo u Beogradu, doktorand na Pravnom fakultetu Univerziteta u Beogradu; e-mail: stefan.andonovic91@gmail.com

Međunarodnog olimpijskog komiteta (MOK)². Od svega tridesetak delegata, koliko ih je učestvovalo na prvom kongresu u Parizu, MOK se razvio do jedne od najbrojnijih međunarodnih organizacija, po broju država članica. Danas, čak 204 države (entiteta) su članice MOK-a. Međutim, govoriti o državama kao članicama MOK-a, nije potpuno tačno. Naime, svaka od država članica mora imati svoj nacionalni olimpijski komitet. Nacionalni olimpijski komiteti³ nisu regulisani isključivo zakonodavstvima država članica. Oni su, u određenim segmentima, regulisani i opštim pravnim aktima MOK-a, pre svega Olimpijskom poveljom. Olimpijska povelja predstavlja najviši opšti pravni akt Olimpijskog pokreta, na osnovu koga su regulisani status, prava i dužnosti MOK-a, zatim prava, dužnosti i obaveze sportista koji učestvuju na svim manifestacijama i događajima povezanim sa Olimpijskim igrama. Takođe, Povelja određuje i ovlašćenja nacionalnih olimpijskih komiteta.

Jedan od elemenata koji karakteriše moderan sport je visok nivo profesionalizma. Astronomske cifre koje se javljaju u sportu zahtevaju sve veći stepen angažovanosti sportskih radnika, čineći sportski sektor jako profitabilnim. U skladu sa ovim tendencijama javlja se i veliki broj pravnih akata koji uređuju međunarodni sport. Kako su NOK-i izuzetno važan deo olimpijskog pokreta, ali i nezaobilazni element nacionalnog sporta, oni donose odluke u vezi sa različitim pitanjima vezanim za olimpijski sport. Oni odlučuju o učešću domaćih sportista na Olimpijskim igrama i drugim događajima u vezi sa njima, što predstavlja ogroman uticaj na profesionalne sportiste, kojima bavljenje određenim sportom predstavlja profesiju i osnovnu radnu delatnost. Sportski klubovi i udruženja moraju uskladiti svoje funkcionisanje sa pravilima NOK-a. Ovakva uloga NOK-a otvara brojna pitanja. Tako, možemo postaviti pitanje, šta zaista predstavljaju nacionalni olimpijski komiteti? Da li oni spadaju u neku od grana vlasti, obzirom da imaju pojedina obeležja vlasti? Kakva je njihova pravna priroda?

Odgovor na ova pitanja zahteva analizu pravne prirode nacionalnih olimpijskih komiteta. Od ovog odgovora, zavisice i pravna priroda pojedinačnih odluka koje donose. U narednim stranama autor će analizirati pravnu prirodu NOK-a u uporednom pravu. Pre nego što se uputimo u raspravu o pravnoj prirodi nacionalnih olimpijskih komiteta, neophodno je u osnovnim crtama napraviti analizu pravne prirode Međunarodnog olimpijskog komiteta i izvršiti analizu određenih odredbi Olimpijske povelje, sve u vezi sa nacionalnim olimpijskim komitetima.

² Nastao je 1896. godine na kongresu u Parizu, zahvaljujući "ocu" modernih Olimpijskih igara, kako se naziva francuski baron Pjer de Kuberten U daljem tekstu će biti korišćena opšteprihvaćena skraćenica MOK.

³ U daljem tekstu će biti korišćena opšte prihvaćena skraćenica NOK.

2. Pravna priroda Međunarodnog olimpijskog komiteta

Borba za pravni status Međunarodnog olimpijskog komiteta je trajala dugo. Kako MOK predstavlja specifičnu organizaciju, koja nije postojala na svetskoj pozornici, tako su i kreatori prve Olimpijske povelje odlučili da ne definišu status Komiteta, već jednostavno da ga okarakterišu kao stalno telo.⁴ Dalji naponi vodili su ka tome da se okvirno odredi pravna priroda MOK-a. Ti naponi su urodili plodom tek u oktobru 1974., na 75. zasedanju MOK-a u Beču, gde je usvojena odredba Olimpijske povelje, koja ga je definisala kao *udruženje međunarodnog prava, sa pravnim subjektivitetom, neograničenog trajanja i sa registrovanim sedištem u Švajcarskoj*.⁵ Ovakvo rešenje nije bilo zadovoljavajuće, pre svega zbog straha država vezanim za njihov suverenitet. Naime, postajao je strah da će MOK postati jednak državama članicama na međunarodnom nivou, kao i da će moći da se „otuđi” u svom poslovanju. Zbog takvog stava država članica, definicija je revidirana nekoliko godina kasnije, tačnije 1991. godine.⁶ Prema Olimpijskoj povelji koja je trenutno na snazi, Međunarodni olimpijski komitet danas predstavlja: *međunarodnu, nevladinu, neprofitnu organizaciju, sa neograničenim trajanjem, koja postoji u formi udruženja, sa statusom pravnog lica, priznate od strane Federanlog Saveta Švajcarske*.⁷

Iz izložene definicije uviđamo da MOK predstavlja međunarodnu organizaciju.⁸ Jedini problem koji se javlja u shvatanju MOK-a, kao potpunog međunarodnopravnog subjekta jeste što je on osnovan pod okriljem Švajcarskog prava i što u krajnjoj liniji podpada pod švajcarsku jurisdikciju.⁹ Osim što predstavlja međunarodnu organizaciju, MOK

⁴ V. Poglavlje 2. Godišnjaka Olimpijskog komiteta (Prve Olimpijske povelje). Tekst prve olimpijske povelje koji je pisan na francuskom jeziku, dostupan je na internet stranici: http://www.olympic.org/Documents/Olympic%20Charter/Olympic_Charter_through_time/1908-Charte_Olympique.pdf, 10.05.2016.

⁵ M. Miguel, *The Legal and Institutional Framework of Olympic Games: An Introductory Analysis on the Olympic Charter and on the International Olympic Committee*, Centre d'Estudis Olímpics, 2013, 12.

⁶ *Ibid.*

⁷ V. čl. 15, st. 1 Olimpijske povelje. Olimpijska povelja je stupila na snagu 02.08.2015. god i dostupna je na: http://www.olympic.org/Documents/olympic_charter_en.pdf, 10.05.2016. god.

⁸ Za drugačije stanovište, koje se vodi logikom da Međunarodni olimpijski komitet nije međunarodna organizacija, već samo organizacija sa međunarodnim karakterom v. M. Mestre, *Ibid.*, 12-13. U međunarodnom javnom pravu, kao grani prava koja se bavi međunarodnim organizacijama ne postoji opšte prihvaćen pojam međunarodnih organizacija zbog njihove specifične i šarolike prirode, mnogobrojnih pojava oblika, različitih zadataka, itd. Međunarodne organizacije se mogu opisati kao „oblici institucionalizacije međunarodnih odnosa”. S. Avramov, M. Kreća, *Međunarodno javno pravo*, Beograd, 2003, 170.

⁹ Sa druge strane, pravni subjektivitet koji je priznat po švajcarskom pravu, tačnije po Švajcarskom građanskom zakoniku. Čl.52 Švajcarskog građanskog zakonika navodi da „udruženja organizovana kao korporativna tela ili nezavisna tela sa specifičnim ciljem imaju pravni subjektivitet preko upisa u registar privrednih subjekata”. Švajcarski građanski zakonik iz 1907. god.

predstavlja nevladinu i neprofitnu organizaciju. Savet Evrope, regionalna međunarodna organizacija, u svojoj “Konvenciji 124”¹⁰ sadrži definiciju nevladinih organizacija. Konvencija navodi da će se primenjivati na asocijacije, fondacije i druge privatne institucije koje zadovoljavaju sledeće uslove: 1. Nemaju kao svoj cilj stvaranje profita, već ostvarivanje međunarodnog javnog interesa, 2. da su osnovane instrumentom međunarodnog prava od strane članica 3. da sprovode aktivnosti koje podrazumevaju učešće minimum dve članice i 4. da imaju svoje sedište, po statute, na teritoriji članice.¹¹

Dakle, Međunarodni olimpijski komitet uživa specifičan status u svetu međunarodnog prava, kao nevladina međunarodna organizacija.¹² MOK je ovlašćen da donosi “unutrašnje”, organizacione i statutarne pravne akte kojima uređuje svoje aktivnosti, ciljeve i potrebe. Najvažniji akt u funkcionisanju MOK-a jeste Olimpijska povelja. Sa izuzetno dugačkom tradicijom, Povelja je preživela različite trenutke u postojanju Olimpijskog pokreta i idalje postoji, čak 108. godina nakon što je njena prva verzija ugledala svetlost dana.¹³ Danas je na snazi Olimpijska povelja iz 2015. godine.¹⁴

Olimpijska povelja je statut i najvažniji međunarodni izvor određenih delova sportskog prava. Ona predstavlja pravni akt u kome se nalaze svi osnovni principi na kojima počiva Olimpijski pokret, dokument u kome se nalaze fundamentalna načela na kojima se bazira svaki sport

¹⁰ “Evropska konvencija o priznavanju pravnog subjektiviteta međunarodnih nevladinih organizacija Saveta Evrope“, od 24.04.1986. god.

¹¹ V. čl. 1. Evropske konvencije o priznavanju pravnog subjektiviteta međunarodnih nevladinih organizacija Saveta Evrope.

¹² U teoriji sportskog prava se na obazriv način pristupa određivanju pravne prirode MOK-a. Njegova pravna priroda se više određuje opsino, na način da se MOK kvalifikuje kao nevladina međunarodna organizacija koja deluje kao međunarodno pravni subjekt. Za detaljnije objašnjenje v. D. Ettinger, “The Legal Status of the International Olympic Committee”, 4 *Pace International Law Review*. 97, 1992, 101-109.

¹³ Prva olimpijska povelja je poznata pod francuskim nazivom *Annuaire du Committee International Olympique 1908*, ili prevedeno Godišnjak Olimpijskog komiteta iz 1908. godine. Ona se bavila različitim pitanjima funkcionisanja, organizacije i upravljanjem Međunarodnim olimpijskim komitetom i njegovim najbitnijim zadatkom, a to je održavanje Olimpijskih igara kao redovnog događaja. Za ovu prvu Povelju postoje shvatanja da ona predstavlja prvi izvor međunarodnog sportskog prava u svetu. Za više o prvoj olimpijskoj povelji v. S. Andonović, „The Yearbook 1908 of the International Olympic Committee- The First Legal Source of International Sports Law“, (neobjavljeno) izlaganje na konferenciji History of Legal Sources, *The Changing Structure of Law*, XXII Forum of Young Legal Historians, Belgrade, 6-8.05.2016. god.

¹⁴ Tekst Olimpijske povelje koja je na snazi od 02.08.2015. godine je dostupan na: http://www.olympic.org/Documents/olympic_charter_en.pdf, 13.05.2016.

koji je deo olimpijske porodice.¹⁵ Takođe, Olimpijska povelja se sastoji od pravnih pravila i propratnih odredbi, prihvaćenih od strane Međunarodnog olimpijskog komiteta. Ona uređuje organizaciju, funkcionisanje i upravljanje MOK-om i Olimpijskim igrama. Povelja reguliše i određena pitanja vezana za nacionalne olimpijske komitete, koja su regulisana poglavljem 5., koje nosi naziv “*Nacionalni olimpijski komiteti*”. Bez uvida u ovo poglavlje, ne možemo dobiti pravu sliku nacionalnih komiteta, čiji se osnivački akti odnosno statuti temelje na ovom pravnom aktu.

3. Nacionalni olimpijski komiteti i Olimpijska povelja

Međunarodni karakter Olimpijskog komiteta, ali i specifična uloga u svetu sporta na globalnom planu, uslovlila je to da čitavo jedno poglavlje Olimpijske povelje bude posvećeno nacionalnim olimpijskim komitetima.¹⁶ Olimpijska povelja reguliše pitanja vezana za nastanak, organizaciju i funkcionisanje NOK-a. Tako, povelja uređuje pitanja misije i uloge NOK-a, bavi se njihovim sastavom, nacionalnim federacijama i njihovom međusobnom povezanošću, a uređuje i pitanja vezana za njihovo javno nastupanje, poput naziva, zastava, amblema i himni.¹⁷

Što se misije NOK-a tiče, ona je pažljivo određena, imajući u vidu Olimpijsku povelju i vrednosti koje ona promovise. Misija NOK-a je da “*razvija, promovise i štiti Olimpijski pokret u državama odakle potiču, sve u saglasnosti sa Olimpijskom poveljom*”¹⁸. Zadaci koje oni obavljaju određeni su enumerativno, a ovde ćemo navesti samo neke od njih.¹⁹ Na prvom mestu, Povelja zahteva promovisanje principa i vrednosti olimpijskog pokreta u matičnim državama, posebno u sektorima sporta i obrazovanja. Komiteti vrše nadzor nad primenom Olimpijske povelje u matičnim državama, podrazumevajući pod tim i preduzimanje akcija

¹⁵ Olimpijska povelja se sastoji iz šest poglavlja. Redom ta poglavlja nose sledeće nazive: 1. Olimpijski pokret, 2. Međunarodni olimpijski komitet, 3. Međunarodne federacije, 4. Nacionalni olimpijski komiteti, 5. Olimpijske igre, 6. Mere, sankcije, disciplinarni postupci i rešavanje sporova.

¹⁶ Kakvu važnost imaju nacionalni olimpijski komiteti, oslikava i stav da se sistem globalnog sportskog prava zasniva na piramidalnoj strukturi koja je sačinjena od Međunarodnog olimpijskog komiteta, nacionalnih olimpijskih komiteta i međunarodnih sportskih federacija. Za više o shvatanju sistema globalnog sportskog prava v. L. Casini, Global Hybrid Public-Private Bodies: The World Anti-Doping Agency (WADA), Draft paper for the Global Administrative Law Conference on “Practical Legal Problems of International Organizations” Geneva, March 20-21, 2009, 4-8. Rad je dostupan na: <http://www.iilj.org/gal/documents/galch.casini.pdf>, 25.07.2016.

¹⁷ Ova pitanja donekle ulaze u polje suvereniteta država članica i po logici stvari bi trebala da budu u nadležnosti države iz koje potiče konkretni NOK.

¹⁸ Poglavlje 4., paragraf 27., st. 1. Olimpijske povelje.

¹⁹ Za sve uloge, ciljeve i prava koja uživaju nacionalni olimpijski komiteti po Olimpijskoj povelji, v. poglavlje 4, paragraf 27, st. 2-9.

koje će voditi sprečavanju bilo koje forme diskriminacije i nasilja u sportu, kao i preduzimanje mera kojima će se starati o zdravstvenom stanju sportista. NOK-a se garantuje ekskluzivno pravo na predstavljanje države u svim događajima i takmičenjima u vezi sa Olimpijskim igrama, što ujedno predstavlja i njihovu dužnost koja se oličava u tome da oni moraju poslati svoje predstavnike (sportiste) na Olimpijske igre.

Jedna od odredbi koja se izdvaja kao izuzetno važna u određivanju pravne prirode nacionalnih olimpijskih komiteta navodi da *“u cilju ispunjenja njihove misije, dozvoljava se saradnja nacionalnih olimpijskih komiteta sa vladinim telima matičnih država, sa kojima će se održavati harmonični odnosi. Međutim oni se neće udruživati sa njima u bilo kojoj aktivnosti koja je u suprotnosti sa Olimpijskom poveljom. Nacionalni olimpijski komiteti mogu takođe sarađivati sa nevladinim telima.”*²⁰ Na osnovu ove odredbe možemo zaključiti nekoliko stvari u vezi sa pravnom prirodom NOK-a. Prvo, NOK-i nisu deo upravne, izvršne vlasti države iz koje potiču. Olimpijska povelja dozvoljava saradnju sa vladinim i nevladinim organizacijama, ali jasno konstatuje da je zabranjeno udruživanje sa vladinim telima, čime se teži razdvajanju NOK-a od političkih organizacija, što predstavlja ovaploćenje jednog od osnovnih principa sporta- nemešanje politike u sport. Dakle, nacionalni olimpijski komiteti su specifične²¹ nevladine organizacije.

Drugo, NOK-i predstavljaju autonomne organizacije, koje se osnivaju da vrše funkcije za dobrobit sporta, kao specifičnog pojavnog oblika javnog interesa.²² U delu koji reguliše pitanje članova NOK-a, propisano je da vlade država, kao i druga tela sa javnim ovlašćenjima, neće moći da određuju članove nacionalnih olimpijskih komiteta, osim ukoliko komiteti sami ne odrede člana iz redova ovakvih tela.²³ Uz sve prethodno, propisano je da jurisdikcija nacionalnog olimpijskog komiteta mora da se poklapa sa vlašću države u kojoj su osnovani.²⁴

Pomenuta regulativa navela je američki sud da se u jednoj sudskoj odluci (u vezi sa slučajem u kome se odlučivalo povodom odluke Olimpijskog komiteta Sjedinjenih Američki Država da ne pošalje svoj tim na Olimpijske igre 1980. god. u Moskvu, kao protest protiv sovjetske

²⁰ Poglavlje 4., paragraf 27., st. 5. Olimpijske povelje.

²¹ Autor rada napominje koristi termin *specifične*, iz razloga što su nacionalni olimpijski komiteti ipak u kranjoj liniji predstavnici države iz koje dolaze, pod čijom zastavom nastupaju, i kako se to slikovito kaže onih “čije boje nose”.

²² Ovaj zaključak je iznet na osnovu poglavlja 4, paragraf 27, st. 6. Olimpijske povelje koji glasi „Nacionalni olimpijski komitet mora zadržati autonomiju i odupreti se svim pritiscima, koji podrazumevaju ali se ne odnose samo na političke, pravne, religiozne i ekonomske pritiske koji ih mogu sprečiti u primeni Olimpijske povelje“.

²³ V. poglavlje 4., paragraf 28., st. 4. Olimpijske povelje.

²⁴ V. poglavlje 4., paragraf 28., st. 5. Olimpijske povelje.

invazije Afganistana) osvrne na pravnu prirodu NOK-a i da ga odredi kao „kreativnu“ i „biće“ MOK-a, čijim pravilima moraju da se prilagode i od koga dobijaju moć i autoritet, kao jedinog „vlasnika“ Olimpijskih igara.²⁵ Na osnovu svega izloženog primećujemo obrise pravne prirode NOK-a, kao nevladine organizacije koje osnivaju države članice, ali koji deluju ne samo u interesu matične države već i u interesu MOK-a.

Međutim, da bismo potpuno razjasnili i uvideli da li postoje pravilnosti u osnivanju i funkcionisanju ovih specifičnih tela u uporednom pravu, pažnju moramo usmeriti ka konkretnim pojavnim oblicima. Naime, svaki nacionalni olimpijski komitet mora imati svoj osnivački akt, statut u kome su regulisana pitanja vezana za njihov status i funkcionisanje. Kako broj komiteta samo sa poslednjih olimpijskih igara prevazilazi brojku od 200²⁶, u ovom radu će biti analiziran manji broj NOK-a, i to sa reprezentativnim uzorkom iz pretežno evropskih zemalja. Analizirati sve statute bi predstavljao mukotrpan i neceľishodan posao koji bi prevazilazio okvire ovog rada. Stoga, u reprezentativnom uzorku autor se koristio prevashodno zemljama koje su u najbližem okruženju Republike Srbije i čiji su pravci razvoja u sektoru sporta slični (Hrvatska, Crna Gora, Makedonija). Takođe, analiza je obuhvatila nekoliko statuta komiteta zemalja zapadne Evrope vodeći se, pre svega, popularnošću olimpijskog pokreta u ovim zemljama, kao i bogatom riznicom uspeha na Olimpijskim igrama (Francuska, Švajcarska i Španija). Naravno, u analizu će biti uključen i statut Olimpijskog komiteta Srbije.

4. Pravna priroda nacionalnih olimpijskih komiteta Hrvatske, Makedonije i Crne Gore

Skupština Hrvatskog olimpijskog odbora²⁷ donela je Statut Hrvatskog olimpijskog odbora (komiteta) 2015. godine.²⁸ Pre samih materijalnih odredbi, hrvatski statut navodi nekoliko izvora prava na osnovu kojih je donet. Među njima, navodi se Zakon o sportu Hrvatske sa svim izmenama i dopunama iz 2013. godine kao i Zakon o udrugama sa novinama iz 2002. godine. U samom uvodnom delu, koji predstavlja preambulu Stauta HOO,

²⁵ K. Foster, „Is There a Global Sports Law?“, *Lex Sportiva: What is Sports Law?*, *ASSER International Sports Law Series*, 2012, 47-48.

²⁶ Prema zvaničnim podacima na poslednjim Olimpijskim igrama, koje su održane u Londonu 2012. godine, ukupno 10. 568 sportista (5 892 muškarca i 4 677 žena) iz čak 204 nacionalna olimpijska komiteta je uzelo učešće na ovim igrama, što su zaista astronomske cifre. Podaci dati prema: Factsheet London 2012, *Facts and Figures Update*, *International Olympic Committee*, Switzerland, 2013., 1.

²⁷ U daljem tekstu će biti korišćena skraćenica HOO.

²⁸ Statut Hrvatskog olimpijskog odbora je dostupan na stanici: http://www.hoo.hr/images/dokumenti/sport-olimpizam-hr/Statut_HOO-a-studeni_2015.pdf 16.05.2016.

izložen je kratak istorijat o povezanosti Hrvatske i Olimpijskog pokreta.²⁹ Za temu ovog rada, najvažnije odredbe se nalaze u paragrafu II, „*Temeljne odredbe*“, članovi 1-11. Ovim odredbama se uređuju statusna pitanja HOO. Tako, navodi se da je HOO „*najviša nevladina nacionalna sportska udruga, u koju se udružuju nacionalni sportski savezi, zajednice sportskih saveza i udruga u županijama i Gradu Zagrebu re druge udruge čija je djelatnost od značaja za razvoj sporta i olimpijskog pokreta u Republici Hrvatskoj*“³⁰. Takođe, navodi se da će HOO poštovati odluke MOK-a, kao vrhovnog tela olimpijskog sporta.³¹ Dalje se navode odredbe koje su preuzete iz Olimpijske povelje, kao što su ona o zabrani saradnje sa vladinim telima i o mogućnostima saradnje sa nevladinim telima u oblasti sporta. Konstatuje se da je HOO samostalan u svom delovanju i da je neprofitno pravno lice koje se upisuje u registar sportskih aktivnosti u sistemu državne uprave.³²

Statut HOO je regulisao svoje postojanje i organizaciju u skladu sa Olimpijskom poveljom, sa jedne strane, i sa odgovarajućim zakonima Republike Hrvatske, sa druge strane. Interesantno je analizirati odredbu Statuta da je HOO najviše nevladino sportsko telo. Ovakva mogućnost stoji i u Olimpijskoj povelji, ali je specifična iz razloga što jedna međunarodna organizacija (ili telo) može da određuje ko će biti najviše nevladino telo u oblasti (olimpijskog) sporta u jednoj zemlji. Pomenuta odredba dovodi do podele, koja se čini u teoriji sportskog prava, između konsolidovanih i nekonsolidovanih tipova nevladinog sportskog sektora.³³

Skupština Crnogorskog olimpijskog komiteta je usvojila Statut komiteta 2012. god. na osnovu odgovarajućih odredaba članova 36, 37 i 40 Zakona o sportu Crne Gore³⁴. U preambuli ovog statuta navodi se da je Crnogorski olimpijski komitet jedinstvena asocijacija crnogorskih sportskih saveza, koja pripada Olimpijskom pokretu³⁵. U članovima 1. i 2.

²⁹ U preambuli se navodi da je predsednik i četiri potpredsednika Međunarodnog olimpijskog komiteta donelo odluku u skladu sa ovlašćenjima Izvršnog odbora o privremenom priznanju, da bi potpuno priznanje usledilo 1993. Godine. V. paragraf I „Izvorišne osnove“ Statuta Hrvatskog olimpijskog odbora.

³⁰ Paragraf II čl. 2 st. 1 Statuta Hrvatskog olimpijskog odbora.

³¹ V. paragraf II čl. 2 st. 2 Statuta Hrvatskog olimpijskog odbora.

³² V. paragraf II čl. 3 i čl. 4 Statuta Hrvatskog olimpijskog odbora.

³³ U duhu podele konsolidovan tip nevladinog sportskog sektora predazumeva da u njegovoj hijerarhiji na vrhu lestvice nalazi jedan organ ili organizacija koja bi obuhvatala sve sportske saveze i olimpijski komitet. Drugi tas čini nekonsolidovani sportski sektor u kome na vrhu piramide nema krovno telo već postoji konkurencija između nacionalnog olimpijskog komiteta i ostalih nacionalnih sportskih saveza i udruženja. Hrvatska bi prema toj podeli bila zemlja konsolidovanog tipa nevladinog sportskog sektora, jer u okviru nje egzistira Hrvatski olimpijski odbor kao krovno telo. Podela je data prema: D. Šuput, „Zakonsko uređivanje sporta u evropskim državama“, *Strani pravni život* 3/2009, Institut za uporedno pravo, Beograd, 258.

³⁴ Zakon o sportu Crne Gore, *Službeni list Crne Gore* 36/11, iz 2011 god.

³⁵ V. uvodni deo Statuta Crnogorskog olimpijskog komiteta od 21.04.2012. god. Tekst Statuta je dostupan na internet stranici <http://www.cok.me/o-nama/statut/>, 06.07.2016. god.

Statuta navodi se da je Crnogorski olimpijski komitet *centralna nacionalna sportska organizacija u koju se udružuju crnogorski sportski savezi olimpijskih sportova, koji su učlanjeni u međunarodne federacije*.³⁶ Uz to, navedeno je da se u komitet mogu učlaniti i drugi crnogorski sportski savezi. U članu 2., Crnogorski olimpijski komitet je definisan kao nepolitički i neprofitni sportski savez, koji je samostalan u svom radu i delovanju, ali preko koga se ostvaruju nacionalni i međunarodni sportski interesi Crne Gore.³⁷ Komitet ima pravni subjektivitet i funkcioniše kao pravno lice. Navedene odredbe, na sličan način kao i Statut Hrvatskog olimpijskog odbora, uređuju pravnu prirodu Crnogorskog olimpijskog komiteta. Crnogorski komitet jeste nevladina i neprofitna organizacija, sa obavezama na planu ostvarivanja nacionalnog interesa u sferi sporta. Crnogorski komitet je označen kao centralna nacionalna sportska organizacija. Statut omogućuje komitetu samostalan rad u svom delovanju. Primećujemo da je ovakav način određivanja prirode nacionalnog olimpijskog komiteta veoma široko postavljen i čini se nedovoljno jasno određen.

U Bivšoj Jugoslovenskoj Republici Makedoniji na snazi je Zakon o sportu iz aprila 2002. godine, sa brojnim izmenama i dopunama, koje se nisu odnosile na prirodu njihovog nacionalnog olimpijskog komiteta.³⁸ Ovaj zakon regulisao je status Makedonskog olimpijskog komiteta. Član 17. Zakona o sportu Makedonije navodi, da je Makedonski olimpijski komitet „*najviša sportska nevladina asocijacija koja okuplja članove nacionalnih sportskih federacija u olimpijskim sportovima*“.³⁹ U stavu 2. istog člana navodi se da će Makedonski olimpijski komitet čuvati i zastupati nacionalne sportske federacije pred Međunarodnim olimpijskim komitetom.⁴⁰

Konstatujemo da Republika Hrvatska, Republika Crna Gora i Bivša Jugoslovenska Republika Makedonija zahvaljujući zajedničkom razvoju prava, zajedničkoj pravnoj istoriji, na istovetan način regulišu pravnu prirodu domaćih olimpijskih komiteta. Da bismo izvukli zaključak o jedinstvenoj pravnoj prirodi NOK-a, neophodno je, osim komiteta bivših jugoslovenskih zemalja sagledati i nekoliko rešenja NOK-a sa jakom tradicijom, a koje su uticajne u okvirima Međunarodnog olimpijskog komiteta. Za tu potrebu analiziraćemo pravne prirode nacionalnih olimpijskih komiteta Francuske, Švajcarske, Nemačke i Španije.

³⁶ V. čl. 1 Statuta Crnogorskog olimpijskog komiteta.

³⁷ V. čl. 2 Statuta Crnogorskog olimpijskog komiteta.

³⁸ Zakon o sportu Republike Makedonije, *Bp. 07-1808/1*, 25. april 2002.

³⁹ V. čl. 17, stav 1 Zakona o sportu Republike Makedonije.

⁴⁰ V. čl. 17, stav 2 Zakona o sportu Republike Makedonije.

5. Pravna priroda nacionalnih olimpijskih komiteta Francuske, Švajcarske, Nemačke i Španije

U Francuskoj je na snazi Zakonik o sportu iz 1984. godine sa odgovarajućim izmenama i dopunama, posebno iz 2006-2007. godine.⁴¹ Ovaj zakonik reguliše određena pitanja u vezi sa nacionalnim olimpijskim komitetom Francuske, u delu koji nosi naziv „Organi predstavljanja i usaglašavanja“.⁴² U okviru ovog dela Zakonika ne određuje se pravna priroda nacionalnog olimpijskog komiteta, ali se navodi da će sportska udruženja i sportske federacije biti predstavljene od strane Nacionalnog olimpijskog i sportskog komiteta Francuske. Važno je napomenuti to da je Statut ovog komiteta odobren od strane Državnog saveta Francuske, koji delom svojih ingerencija predstavlja najviši upravni sud u Francuskoj.

Sa druge strane, u Statutu Olimpijskog i sportskog komiteta Francuske, čija je poslednja verzija usvojena 2012. godine, takođe nema odredbi u vezi sa pravnom prirodom ovog tela. U prvom članu koji nosi naslov „*Određenje i društveno mesto*“, navodi se sledeće: „*Asocijacija, osnovana 1908. pod nazivom Nacionalni komitet sporta čiji je javni interes prepoznat dekretom od 6. marta 1922., određuje se kao Nacionalni olimpijski i sportski komitet Francuske. Ona je organizovana na osnovu ovog statuta u saglasnosti sa pravilima Olimpijske povelje, kao i u saglasnosti sa zakonima, pravilima, uključujući odredbe Sportskog zakonika.*“⁴³ Iako se iz ove odredbe ne može jasno zaključiti kakva je priroda francuskog olimpijskog komiteta, možemo izvesti posredne zaključke. Ključna reč jeste da se komitet određuje kao asocijacija (udruženje), što govori u prilog tezi da se radi o nevladinom udruženju. Takođe, potpuno oslanjanje statuta na Olimpijsku povelju je još jedan argument u prilog stavu da se radi o nevladinom telu.

Što se tiče Švajcarske, pravne norme u vezi sa pravnom prirodom Švajcarskog olimpijskog komiteta su veoma skromne. U Švajcarskoj je na snazi Zakon o sportu⁴⁴ iz 2011. godine u kome se uopšte ne pominje NOK, već jedino mogućnost postojanja organizacija koje će okupljati nacionalne sportske saveze. Kao državno telo koje brine o interesima sporta navodi se Nacionalna kancelarija za sport, koja ima niz dužnosti prema švajcarskom zakonu o sportu. Takođe, ni Statut upravljanja švajcarskim olimpijskim

⁴¹ Pun naziv na francuskom: La loi n°84-610 du 16 juillet 1984 relative à l'organisation et à la promotion des activités physiques et sportives. Tekst Francuskog zakonika o sportu je dostupan na: <http://codes.droit.org/cod/sport.pdf>, 08.07.2016.

⁴² V. deo 4. Francuskog zakonika o sportu.

⁴³ Čl. 1 Statuta Francuskog olimpijskog i sportskog komiteta.

⁴⁴ Pun naziv a francuskom: Loi sur l'encouragement du sport, LESp, du 17 juin 2011, Etat le 1er janvier 2013.

komitetom⁴⁵ ne govori ništa o svojoj pravnoj prirodi, već jedino o svojim pravima, obavezama i dužnostima. Međutim, istraživanjem dolazimo do dokumenta koji nosi naziv „*Sporazum o saradnji za promociju švajcarskog sporta između Švajcarske konfederacije* (koju zastupa Savezno ministarstvo odbrane, civilne zaštite i sporta) i *Olimpijske asocijacije Švajcarske*“⁴⁶ U preambuli, tačnije članu 1. ovog sporazuma, između ostalog, navodi se da ovaj sporazum reguliše saradnju između „*dva partnera iz javnog i privatnog prava u oblasti sporta*“. Ne ulazeći dalje u odredbe i regulativu ovog sporazuma, zaključujemo da švajcarski komitet ima nevladinu pravnu prirodu. Sporazumom su kao jednaki označeni partneri *privatnog* (Olimpijski komitet Švajcarske) i *javnog prava* (Ministarstvo).

Kraljevina Španija već godinama predstavlja jednu od najvećih svetskih sila u oblasti sporta. Ona je to postala delimično zahvaljujući i odličnoj organizaciji i pravnoj uređenosti sporta. Poslednja verzija Statuta španskog olimpijskog komiteta je na snazi od 2011. god.⁴⁷ U članu 1. ovog statuta navodi se da je „*Španski olimpijski komitet osnovan 1912. godine i predstavlja, u skladu sa principima i pravilima Međunarodnog olimpijskog komiteta, neprofitnu organizaciju, sa pravnim subjektivitetom, poslovnom sposobnošću, koja se finansira iz spportsvenih sredstava, sa neograničenim rokom trajanja i koja je proglašena od javnog interesa od strane španskog zakonodavstva*“. Vidimo da je Španski olimpijski komitet nevladina organizacija, koja je veoma konkretno i temeljno regulisana i čiji su sastavni elementi sadržani u članu 1. statuta. Član 2. predviđa da je funkcionisanje španskog olimpijskog komiteta uređeno internim pravilima (statutom i drugim aktima koje komitet donosi) kao i aktima Međunarodnog olimpijskog komiteta, pre svega Olimpijskom poveljom. Na taj način podvučeno je da komitet ne potpada pod režim državnih organa.

Statut Nemačke sportske olimpijske konfederacije⁴⁸ veoma je neodređen po pitanju pravne prirode NOK-a. Tačnije, u statutu ne

⁴⁵ Tekst Statuta upravljanjem Švajcarskim olimpijskim komitetom je dostupan na: http://www.swissolympic.ch/Portaldata/41/Resources/01_ueber_uns/organisation/CoC_Partnernversion_Schriftgross_Ansicht_eng.pdf, 08.07.2016. god.

⁴⁶ Zvanični naziv ovog sporazuma je Kooperationsvereinbarung zur Sportförderung Schweiz zwischen der Schweizerischen Eidgenossenschaft, vertreten durch das Eidg. Departement für Verteidigung, Bevölkerungsschutz und Sport (VBS), und Swiss Olympic Association (Swiss Olympic). Tekst sporazuma je dostupan na: file:///C:/Users/Win/Downloads/kooperationsvereinbarung_d.pdf, 07.07.2016.

⁴⁷ Pun naziv na španskom: Estatus del Comité Olimpico Español, Aprobados por el Comité Olimpico Internacional el 22.06.2011

⁴⁸ Ovakav naziv plod je ujedinjenja između Nemačke sportske federacije i Nacionalnog olimpijskog komiteta Nemačke. Ova konfederacija danas predstavlja krovnu organizaciju nemačkog sporta. Vid. Član 1 preambule Statuta Nemačke sportske olimpijske konfederacije. Tekst statuta je dostupan na: <https://www.dosb.de/fileadmin/sharepoint/DOSB-Dokumente%20%7B96E58B18-5B8A-4AA1-98BB-199E8E1DC07C%7D/Satzung.pdf>, 09.07.2016.

pronalazimo regulativu o pravnoj prirodi i obliku u kome funkcioniše olimpijski komitet Nemačke. Jedina naznaka može da bude član 2. preambule, koji navodi da Nemački olimpijski komitet predstavlja „*uniju nacionalnih udruženja, regionalnih sportskih federacija,...*“⁴⁹. Teško je na osnovu ovog detalja izvući bilo kakav zaključak o pravnoj prirodi komiteta, ali imajući u vidu Olimpijsku povelju i tumačeći sistemski, moglo bi se reći da Nemački olimpijski komitet ne predstavlja vladino telo, već specifično nevladino udruženje sa velikim ovlašćenjima.

Za kraj izlaganja o uporednim rešenjima u vezi sa prirodom nacionalnih olimpijskih komiteta izvršićemo analizu pravne prirode NOK-a Republike Srbije. U Republici Srbiji je na snazi Zakon o sportu iz 2016. god.⁵⁰ Ovaj zakon detaljno uređuje prava i obaveze sportista i drugih lica u vezi sa sportskim aktivnostima, ali takođe i pitanja od opšteg interesa u vezi sa sportom i sportskim aktivnostima u Republici Srbiji. Za temu ovog rada, najznačajniji je član 103. Ovaj član nosi naziv „*Olimpijski komitet Srbije i Paraolimpijski komitet Srbije*“⁵¹. U njemu se navodi da Olimpijski komitet Srbije predstavlja organizaciju u oblasti sporta koja je osnovana i funkcioniše u skladu sa Olimpijskom poveljom i koja je priznata od strane Međunarodnog olimpijskog komiteta.⁵² Takođe, ovim članom su detaljno regulisane aktivnosti koje domaći olimpijski komitet primenjuje u izvršenju svojih delatnosti.⁵³ Važno je napomenuti da zakonodavac upućuje na shodnu primenu pravila kojima su regulisani nacionalni granski sportski savezi, u vezi sa pitanjima iz delokruga i rada nacionalnog olimpijskog komiteta koja nisu regulisana.⁵³

Osim Zakona o sportu, Statut Olimpijskog komiteta Srbije⁵⁴ takođe uređuje organizaciju i status ovog komiteta. U prvom delu statuta,

⁴⁹ V. čl. 2 preambule Statuta Nemačke sportske olimpijske konfederacije.

⁵⁰ Zakon o sportu Republike Srbije, *Sl. Glasnik RS* br.10/2016.

⁵¹ V. čl. 103, st. 1 Zakona o sportu.

⁵² Tako se u njegovu delatnost svrstavaju poslovi kojima se ostvaruju uslovi za praćenje, razvoj i unapređenje vrhunskog sporta u olimpijskim sportovima, organizacija i održavanje takmičenja koja spadaju u nadležnost Međunarodnog olimpijskog komiteta, ali i ostvarivanje međudržavne i međunarodne sportske saradnje i realizacija programa iz oblasti sporta koje su od opšteg interesa za Republiku Srbiju. V. Čl. 103, st. 2, tačke 1-9 Zakon o sportu. Primećujemo da je zakonodavac stavio u nadležnost Olimpijskog komiteta Srbije brigu o nacionalnim interesima Republike Srbije u oblasti sporta, iako se ne radi o državnom subjektu, kao što ćemo videti u daljem izlaganju.

⁵³ Nacionalni granski sportski savez se reguliše kao građanski sportski savez u jednoj ili više sportskih grana, koji se bavi uređivanjem pitanja od zajedničkog interesa, zajedničkog reprezentovanja, uređivanja pitanja organizovanja takmičenja i statusa sportista u određenoj grani sporta, a koji osnivanju sportske organizacije, teritorijalni granski sportski savezi i druga udruženja u određenoj grani sporta. V. Čl. 97 Zakona o sportu.

⁵⁴ Statut Olimpijskog komiteta Srbije je usvojen na sednici Skupštine Olimpijskog komiteta Srbije 28.06.2011. godine, a izmenjen je i dopunjen na sednici Skupštine Olimpijskog komiteta Srbije od 01.04.2016. god. Tekst Statuta Olimpijskog komiteta Srbije je dostupan na: <http://www.oks.org.rs/olimpijski-komitet-srbije/akti-oks/statut-olimpijskog-komiteta-srbije/>, 11.07.2016.

koji nosi naziv „*Osnovne odredbe*“ pronalazimo detaljno određenje pravne prirode nacionalnog olimpijskog komiteta. Ovakva praksa je pohvalna, iz razloga što sprečava moguće probleme u praksi oko statusa i nadležnosti komiteta, a što nije pravilo kod nacionalnih olimpijskih komiteta u uporednom pravu. Član 1. statuta određuje Olimpijski komitet Srbije kao: *nevladinu, nepolitičku, neprofitnu organizaciju u oblasti sporta, osnovanu u obliku nacionalnog sportskog saveza, kao nacionalni Olimpijski komitet Republike Srbije.*⁵⁵ Uz to, Olimpijski komitet Srbije je pravno lice koje ima pravnu i poslovnu sposobnost.

6. Zaključna razmatranja

Nakon analize pravne prirode pomenutih nacionalnih olimpijskih komiteta možemo izvući nekoliko važnih zaključaka i pravilnosti u njihovom statusu. Pre svega, primećujemo različitu tehniku u određivanju pravne prirode. Priroda ovih komiteta se reguliše ili u Zakonu o sportu (ili drugom opštem pravnom aktu u vezi sa sportom) ili u statutu nacionalnog olimpijskog komiteta (ovo rešenje je prisutno u većem broju analiziranih komiteta). Opšti akti, zakon ili statut, ponekad se uopšte ne bave pitanjem pravne prirode NOK-a. Na taj način ostavljaju to pitanje otvorenim, odnosno podložnim tumačenjima u praksi. Olimpijska povelja daje ključne smernice o pravnoj prirodi NOK-a, u svojim načelima i regulativi o prirodi i statusu NOK-a. Prvi i glavni atribut svih NOK-a jeste da poseduju status nevladinih organizacija. Pojam nevladine organizacije je kontroverzan pojam, koji se koristi u različite, nekada i propagandne svrhe, a koji je u svakodnevni diskurs ušao stvaranjem Organizacije ujedinjenih nacija, kao protivteža čisto državnim, nacionalnim organizacijama. Međutim, kada govorimo o NOK-a, kao nevladinim organizacijama, onda mislimo na njih kao suprotnost državnoj upravi.⁵⁶

Osim toga što su nevladine, nacionalni komiteti su mahom i neprofitne organizacije. Neprofitnost ne mora nužno podrazumevati to da ove organizacije ne mogu stvarati profit. One mogu stvoriti profit, ali taj profit će biti plasiran u zakonom i statutom određene svrhe, a ne u reprodukciju kapitala. Uz sve navedeno, komiteti treba da deluju u skladu sa ciljevima, utvrđenim Olimpijskom poveljom i nacionalnim zakonodavstvom, na način da se ne povređuje njihova samostalnost i

⁵⁵ V. Čl. 1 Statuta Olimpijskog saveza Srbije.

⁵⁶ Kao konkretan primer u Republici Srbije pod terminom nevladina, u ovom kontekstu, podrazumeva pojam udruženja iz Zakona o udruženjima Republike Srbije, *Sl. Glasnik RS* 51/2009. Prema tom zakonu, udruženje se definiše kao dobrovoljna i nevladina nedobitna organizacija zasnovana na slobodi udruživanja više fizičkih ili pravnih lica, osnovana radi ostvarivanja i unapređenja određenog zajedničkog ili opšteg cilja i interesa, koji nisu zabranjeni Ustavom i zakonom.

nezavisnost u ostvarivanju interesa sporta. Jedno od osnovnih načela sporta jeste nemešanje politike u sport⁵⁷, a to načelo određuje još jedan atribut nacionalnih komiteta- nepolitičnost ovih organizacija, što je u vezi sa autonomnošću i nezavisnosti u odlučivanju i ostvarivanju predviđenih ciljeva komiteta. Ovakva forma organizovanja im omogućuje da na odgovarajući način deluju u sektoru sporta, gde bi državni aparat jedne zemlje poklekao pred izazovima svakodnevne politike.

Iako je pravnu prirodu NOK-a lakše opisati nego definisati, autor smatra da je najpotpunija definicija nacionalnog olimpijskog komiteta ona koja je sadržana u Statutu Olimpijskog komiteta Srbije. Ta definicija daje određenje pravne prirode nacionalnih olimpijskih komiteta kao *nevladinu, nepolitičku, neprofitnu organizaciju u oblasti sporta, osnovana u obliku sportskih saveza, kao nacionalni olimpijski komitet sa pravnom i poslovnom sposobnošću, koja zastupa interese građana, sportista, organizacija i svih lica u sferi olimpijskog sporta*. Ovakva pravna priroda jedne organizacije je jedinstvena i specifična sa pozicije upravnog i ustavnog prava. Još od francuske revolucije, načelo koje je prisutno u svim demokratskim pravnim sistemima je načelo podele vlasti na zakonodavnu, izvršnu i sudsku. Kako već na početku ne možemo svrstati NOK u sudsku ili zakonodavnu granu vlasti, ostaje pitanje da li ono potpada pod izvršnu ili upravnu vlast? Ovo pitanje je značajno i zbog toga što se nacionalni komiteti osnivaju zakonom, a uz to im se i poverava briga o nacionalnim interesima u sektoru sporta matične države. Osim toga, oni neretko i imaju ingerencije kojima se odlučuje o učešću nekog pojedinca ili organizacije na određenoj sportskoj manifestaciji, kao što su olimpijske igre. Uvideli smo da oni ne predstavljaju deo državnog, upravnog aparata. Da li to znači da su oni deo javne uprave? Naime, pod terminom javna uprava se podrazumeva skup državnih i nedržavnih vršilaca javnih ovlašćenja.⁵⁸ U nedržavnu javnu upravu spadaju funkcionalno decentralizovana javna uprava, imaoci javnih ovlašćenja i teritorijalno decentralizovana javna uprava- pokrajinska uprava i lokalna samouprava.⁵⁹ Dakle, čak i ovako široko shvatanje ne može da obuhvati pravnu prirodu nacionalnih olimpijskih komiteta. Olimpijski komitet jedne zemlje ne možemo shvatiti kao obično udruženje ili nevladinu organizaciju, iz razloga što osnove njihovog postojanja pronalazimo u potvrđenim međunarodnim ugovorima (Olimpijska povelja).

NOK možemo odrediti kao „nezavisnu“ granu vlasti. Ova grana vlasti, iako formalno ne postoji, obuhvatala bi nezavisna tela jedne države,

⁵⁷ Koje se na žalost samo formalno poštuje, a nekada čak ni tako!

⁵⁸ Za više o javnoj upravi v. S. Lilić, *Upravno pravo i Upravno procesno pravo*, Pravni fakultet Univerziteta u Beogradu, Beograd, 2013., 165-167.

⁵⁹ V. Z. Tomić, *Opšte upravno pravo*, Pravni fakultet Univerziteta u Beogradu, Beograd, 2012., 177.

kao što su Zaštitnika građana, različiti poverenici i nezavisne agencije. Na taj način uvažavamo značaj nacionalnih olimpijskih komiteta, a ujedno i uvažavamo činjenično stanje, koje je predstavljeno njihovim važnim funkcijama i zadacima koje imaju, kako na unutrašnjem, nacionalnom, tako i na međunarodnom planu.

Nacionalni olimpijski komiteti pokazuju jednu posebnost modernog prava koju bi trebalo više istraživati, proučavati pa čak i implementirati u drugim oblastima društvenog života. Ta specifičnost se ogleda u pravnoj prirodi nacionalnih olimpijskih komiteta i njihovom organizovanju u nevladinom, neprofitnom i nepolitičkom obliku, koji opet zastupa interese olimpijskog sporta i vrednosti Međunarodnog olimpijskog komiteta, ali i svih građana matične države, u sferi sportskih aktivnosti. Ovakav način organizovanja jedne važne institucije uliva poverenje da je moguća saradnja i povezivanje vladinog i nevladinog sektora u rešavanju raznih pitanja i u drugim sektorima, a ne samo u sektoru sporta.

Stefan Andonovic, M.A.

External Associate, Institute of Comparative Law, Belgrade

LEGAL NATURE OF NATIONAL OLYMPIC COMMITTEES - COMPARATIVE LEGAL ANALYSIS

Summary

This paper deals with the question of the legal nature of the National Olympic Committees. In the sports law, the International Olympic Committee and national Olympic committees have an important place. Decisions which they make and the activities which they perform require an understanding of their status and position in the legal systems, especially bearing in mind the tendency of development of professional sports. The work has explored the regulations of the Olympic Charter regarding the National Olympic Committees. The comparative analysis covered the legal acts which regulate the status and functioning of National Olympic Committees. We analyzed provisions of the Olympic Committee of some of European countries (Croatia, Montenegro, Former Yugoslav Republic of Macedonia, France, Switzerland, Germany and Spain). The paper additionally analyzed the legal provisions of the Serbian Law on Sport and the Statute of the Serbian Olympic Committee. Using

the results obtained author makes conclusions about the legal nature of the national Olympic committees. The results were analyzed from the perspective of sports law and administrative law.

Key words: Sports law, the International Olympic Committee, the Olympic Charter, National Olympic Committee.